

Попович К. А., канд. екон. наук Ставицька А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ
ЯК СКЛАДОВОЇ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Міжнародна міграція нерозривно пов'язана з глобалізацією. З одного боку, процеси глобалізації зумовлюють міжнародну міграцію, в тому числі через глобальну кризу робочих місць та сегментацію світових ринків праці. Однак, у порівнянні з торгівлею та капіталом глобальний рух робочої сили залишається обмеженим. Це пов'язано з тим, що міжнародна міграція зачіпає суть питань, які є першочерговими для суверенітету. За даними Організації Об'єднаних Націй, у 2019 році 272 мільйони людей проживали за межами своєї країни більше одного року [1].

Міжнародна міграція у контексті глобалізації та кризових явищ є надзвичайно складним процесом із значними наслідками як для економіки, що відправляє та приймає мігрантів, ринків праці, так і для приватних осіб та їх сімей.

Основний негативний вплив, який породжує імміграція в основних країнах призначення, особливо при розгляді трудової міграції відбувається через тимчасовий та перехідний характер потоків. Таким чином, країни, що приймають мігрантів, повинні розглянути кілька конкретних політик ринку праці, щоб впоратися з великим припливом іммігрантів та біженців. Активна політика ринку праці зосереджена на безробітних, їх реалізація надає допомогу у пошуку роботи, навчання для професійного розвитку та набуття навичок, стимулювання заробітної плати та пряме створення робочих місць у державному секторі.

З точки зору результатів на ринку праці, процес еміграції, як правило, тимчасово послаблює тиск, спричинений високим рівнем безробіття, що призводить до незначного збільшення зайнятості. Тим не менше, існує негативний вплив на розмір і структуру внутрішньої робочої сили, і в довгостроковій перспективі це виявляється вкрай негативним [2].

Позитивні наслідки міграції далеко не гарантовані для країни-реципієнта. Значною мірою те, наскільки корисні від еміграції країни з низьким рівнем доходу, а отже і самі мігранти, залежить від економічного, соціального, культурного та політичного контексту, а також від умов, в яких відбувається міграція [1].

У більшості розвинутих країнах імміграційна політика є дуже вибірковою. Вони полегшують прийом кваліфікованих мігрантів, одночасно забезпечуючи кілька шляхів для законного в'їзду менш кваліфікованих мігрантів. Залучення висококваліфікованих мігрантів до імміграції породжує ще одну проблему, безпосередньо пов'язану з міграційною політикою тієї чи іншої держави. Одним з найбільш важливих і при цьому невирішених питань залишається те, чи дійсно міжнародна міграція сприяє

«відпливу інтелекту», і якщо так, то за яких умов це відбувається. Відплив інтелекту – це процес масової еміграції висококваліфікованих кадрів, спеціалістів та вчених, викликаний політичними, економічними та іншими причинами [3].

Це питання вкрай важливе, оскільки «відтік мізків» завдає значної шкоди соціально-економічному розвитку багатьох країн, які віддають мігрантів. Можливо, міжнародна міграція сприяє циркуляції фахівців і допомагає фахівцям підвищувати їх кваліфікацію після повернення в країну отримання освіти. Високий рівень безробіття в країні походження призводить до вкрай неефективного використання трудових ресурсів та їх кваліфікацій, тобто навички фахівців не використовуються ефективно, а «витрачаються». Країни еміграції та приймаючі країни, неурядові організації звинувачують такі держави як Німеччина та Великобританія в залученні кращих, так званих інтелектуальних «верхів суспільства». У той же час міграція кваліфікованих фахівців веде до збільшення обсягу грошових переказів, які компенсують чисті витрати країн.

Проте менш освічені мігранти з країн з низьким рівнем доходу, ймовірно, отримають найбільший вигаш, порівняно, від роботи в країнах із середнім або високим рівнем доходу. Навіть за відсутності легальних каналів люди шукають можливості за кордоном. Це забезпечує мігрантів ризиком та сприяє їх експлуатації. У середньому мігранти, які перебувають у нерегулярній ситуації, частіше працюють на неформальних роботах, витримують гірші умови праці та заробляють менше, ніж мігранти з легальним статусом. Майже 25% усіх жертв примусової праці є міжнародними мігрантами.

Ще гіршою проблемою для багатьох високорозвинених країн є нелегальна міграція. Протидія незаконній міграції посідає ключове місце серед напрямів міграційної політики національних держав з кількох причин. По-перше, управління легальною міграцією без протидії нелегальній не може бути ефективним. По-друге, дешева праця незаконних мігрантів може призвести до падіння загального рівня зарплат, погіршення умов праці, незацікавленості роботодавців у модернізації виробництва, що суперечить інтересам суспільства. По-третє, нелегальна міграція пов'язана з експлуатацією, порушенням людських прав, торгівлею людьми, часто густо контролюється організованою злочинністю, що становить загрозу національній та суспільній безпеці [3].

Список використаних джерел:

1. International Migration: A Force For Equality, Under The Right Conditions. UN. URL: <https://www.un.org/development/desa/dspd/wp-content/uploads/sites/22/2020/02/World-Social-Report-2020-Chapter-5.pdf>
2. International Migration: A Canary in the Coalmine of Globalisation. URL: <https://globalchallenges.ch/issue/3/international-migration-a-canary-in-the-coalmine-of-globalisation>
3. Малиновська О. А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії : монографія / Київ: НІСД, 2018. 472 с.